

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9Co/136/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112223231
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Šebeň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8112223231.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Šebeňa a sudcov JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Mareka Kohúta v právnej veci žalobu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, 851 02, Pajštúnska 5, IČo: 35 724 803, právne zastúpeného spoločnosťou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Bratislava, 851 02, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej: F. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. I. O. XX, o zaplatenie 1.511,96 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov č. k. 7C/171/2012 - 58 zo dňa 26. 8. 2013, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej tak, že zaväzuje žalovanú zaplatiť žalobcovi 945,81 eur v mesačných splátkach po 30,- eur splatných do 15. dňa v mesiaci s tým, že prvá splátka je splatná v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku, to všetko pod stratou výhody splátok v prípade omeškania s plnením čo i len jednej splátky.

V prevyšujúcej časti vo veci samej rozsudok p o t v r d z u j e.

N e p r i z n á v a účastníkom náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh na uloženie povinnosti odporkyni (v ďalšom texte žalovaná - § 79 ods. 1 O.s.p.) zaplatiť navrhovateľovi (v ďalšom texte žalobca - § 79 ods. 1 O.s.p.) sumu 1.511,96 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 715,43 eur odo dňa 15. 2. 2011 do zaplatenia.

Po vykonanom dokazovaní vzal za preukázané, že dňa 29. 11. 2005 bola medzi veriteľom VÚB a.s. a žalovanou ako dlžníčkou uzatvorená Zmluva o poskytnutí flexipôžičky, na základe ktorej jej bola poskytnutá pôžička vo výške 30.000,- Sk. Túto sa zaviazala splácať v počte splátok 60 s mesačnou splátkou 776,57 Sk, s dátumom prvej splátky dňa 29. 12. 2005 a poslednou dňa 29. 11. 2010. Ročná percentuálna miera nákladov bola určená v sume 10,64 eur. Dňa 14. 2. 2011 bola uzavretá zmluva o postúpení pohľadávky medzi postupcom Všeobecnou úverovou bankou a.s. a žalobcom. Listom zo dňa 4. 7. 2012 vyzval žalobca žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy v celkovej výške 1.752,37 eur, ktorá pozostáva z neuhradeného úveru vo výške 715,43 eur, zmluvného úroku vo výške 90,41 eur, riadneho úroku vo výške 465,90 eur, úroku z omeškania vo výške 107,38 eur, nákladov klienta 223,25 eur, dlžníkom uznaných nákladov inkasného konania vo výške 150,- eur. Zároveň žalobca oznámil žalovanej, že ku dňu 10. 3. 2008 bola pôvodným veriteľom vyhlásená mimoriadna splatnosť poskytnutého úveru. Dňa 18. 8. 2011 bola podpísaná Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku č. 1918928, na základe ktorej žalovaná uznala čo do právneho dôvodu a výšky svoj záväzok voči veriteľovi vzniknutý na základe zmluvy uzatvorenej s pôvodným veriteľom VÚB a.s., na základe ktorej sa zaviazala zaplatiť dlžnú istinu vo výške 735,43 eur spolu s nákladmi na inkasné konanie vo výške 150,- eur v mesačných

splátkach vždy k 21. dňu toho ktorého mesiaca, s dátumom prvej splátky dňa 21. 8. 2011. Z prílohy k Zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 14. 2. 2011, ako aj z Pokusu o zmier zo dňa 4. 7. 2012 vyplýva, že k zosplatneniu úveru právnym predchodcom žalobcu došlo dňom 10. 3. 2008. Je nepochybné, že zmluva o úvere uzatvorená dňa 29. 11. 2005 je úverovou zmluvou. Zmluva bola uzatvorená za účinnosti zák. č. 258/2001 Z.z., pričom v tomto právnom vzťahu vystupuje žalovaná nepochybne ako spotrebiteľ. Uvedená zmluva patrí nepochybne svojim obsahom medzi spotrebiteľské zmluvy. Jedná sa teda o klasickú typovú zmluvu bez možnosti odporcu ako spotrebiteľa zasahovať do znenia tejto zmluvy a do obsahu dopredu pripravenej úpravy vzájomných práv a povinností. Spoločným znakom zavedenej úpravy spotrebiteľského práva v Občianskom zákonníku bolo faktické vyrovnanie uvedenej nerovnosti postavenia spotrebiteľa a podnikateľa. Preto súd dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania, vzhľadom na predmet a povahu spotrebiteľskej zmluvy, je potrebné aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka ohľadne premlčania. Vzhľadom na to, že zo strany žalovanej bola vznesená námietka premlčania, súd sa v prvom rade z dôvodu hospodárnosti konania bol povinný zaoberať touto námietkou. K zosplatneniu úveru došlo dňom 10. 3. 2008. Nasledujúceho dňa začala plynúť 3-ročná všeobecná premlčacia doba, ktorá skončila 11. 3. 2011. Návrh bol podaný na súd dňa 30. 7. 2012, preto súd považuje nárok žalobcu v celom rozsahu za premlčaný. V čase podpísania Dohody o uznaní záväzku a úhrade pohľadávky v splátkach dňa 18. 8. 2011 bol nárok žalobcu už premlčaný. Súd túto Dohodu považuje za nekalú obchodnú praktiku. Ide o ďalšie znevýhodnenie spotrebiteľa slúžiace výlučne v prospech dodávateľa predložením na podpis pripraveného tlačiva. Predložená formulárová dohoda, okrem označenia dohody účastníkov a článkov, je písaná menším písmom, čo nezodpovedá ust. § 53c), podľa ktorého predmet a cena nesmú byť uvedené menším písmom ako iná časť takejto zmluvy, s výnimkou názvu zmluvy a označení jej časti. Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku je podľa názoru súdu formulár, ktorý vopred pripravil veriteľ pre dlžníka, prípadne osobu prístupujúcu k záväzku a dlžník nemá žiadnym spôsobom možnosť ovplyvniť jej obsah. Tento formulár obsahuje jednostranné prejavy uznania záväzku, prípadne pristúpenie k záväzku a dvojstranné právne úkony pri dohode o splátkach záväzku a dohode o uzatvorení rozhodcovskej doložky. Vzhľadom na obsah formulárovej dohody súd má vážne pochybnosti o tom, že skutočný prejav vôle dlžníka zodpovedá jej obsahu, čomu zodpovedá aj spôsob jej vyplňovania, pričom prehlásenie dlžníka o vedomosti premlčania dlhu je skryté do Dohody o splátkach v bode 3, hoci by toto malo byť súčasťou uznania záväzku v čl. II. Takto formulovaná dohoda nemôže byť pre priemerného spotrebiteľa zrozumiteľná a určitá. Postup žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi, pretože dlžník podpisom tejto formulárovej Dohody zhoršil svoje zmluvné postavenie, pričom § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka jasne hovorí o tom, že zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Predmetné vyhlásenie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Desaťročnú premlčaciu lehotu zákon priznáva len v osobitných prípadoch, najmä vtedy, ak sa má predísť súdnym sporom uznaním dlhu, resp. je potrebné chrániť riadny výkon súdneho rozhodnutia (§ 110 Občianskeho zákonníka). Súd považuje túto dohodu v celom rozsahu za nekalú obchodnú praktiku zo strany žalobcu. Jedná sa o právny úkon neplatný pre nedostatok slobody a vážnosti vôle podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Konanie žalobcu má prvky nekalej obchodnej praktiky a je v rozpore s dobrými mravmi, keď žalobca dal žalovanej podpísať Dohodu o splátkach, ktorá bola rozhodujúca pre žalovanú, do ktorej zakomponoval aj uznanie dlhu aj čo do základu a výšku bez upozornenia na dôsledky takéhoto uznania a až v časti označenej ako forma splatenia záväzku zakomponoval jednu vetu písanú malým písmom vsunutú do časti týkajúcej sa splácania. Žalobca tak nútil žalovanú aj k podpísaniu uznania dlhu. Postup žalobcu je v rozpore s dobrými mravmi, pretože podpisom tejto formulárovej dohody si žalovaná zhoršila svoje zmluvné postavenie. Ak žalovaná chcela splátky, musela podpísať celý formulár, pričom netušila význam toho, čo podpisuje. Konanie žalobcu tak napĺňa znaky nekalej obchodnej praktiky, ktoré sú zakázané podľa § 7 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť a žalobe vyhovieť v plnom rozsahu alebo rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že žalovaná dňa 18. 8. 2011 podpísala Dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku, prostredníctvom ktorej uznala svoj záväzok voči žalobcovi vzniknutý zo Zmluvy o poskytnutí flexipôžičky uzavretej so Všeobecnou úverovou bankou a.s. dňa 29. 11. 2005 vo výške 735,43 eur s prísl. čo do dôvodu a výšky a zaviazala sa splatiť svoj záväzok. Dohoda spĺňa všetky náležitosti, ktoré zákon vyžaduje pre platnosť uznania dlhu zo strany dlžníka, teda má písomnú formu, vyplýva z nej dôvod vzniku pohľadávky, výška pohľadávky a prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Zároveň žalovaná potvrdila vedomosť o premlčaní dlhu a následkoch s tým spojených. Právnym dôsledkom uznania práva, ktorý nastáva

priamo zo zákona, je prerušenie plynutia premlčacej doby. To znamená, že doba, ktorá dovtedy uplynula, sa stane právne bezvýznamnou a začne plynúť nová 10-ročná premlčacia doba, a to priamo zo zákona. Podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka sa nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka, čo potvrdzujú aj odlišné právne dôsledky, ktoré s nimi zákon spája. Úprava obsiahnutá v § 558 Občianskeho zákonníka spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh, o jeho premlčaní, so vznikom vyvrátiteľnej domnienky, že dlh v čase uznania trval. To znamená, že § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepodmieňuje samotné uznanie dlhu a jeho účinky s nutnou vedomosťou toho, kto dlh uznal, o jeho premlčaní a následkoch. Podpísaním Dohody došlo k začatiu plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby, teda právny účinok spojený s uznaním

práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhá veta OZ, t.j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby v tomto prípade nastal. Z uvedeného dôvodu sa žalovaná nemôže brániť námietkou premlčania. Podľa odôvodnenia rozsudku premlčacia doba uplynula dňa 11. 3. 2011. Dohoda bola podpísaná dňa 18. 8. 2011, to znamená v čase, keď premlčacia doba neuplynula. Tým, že žalovaná podpísala Dohodu, prejavila svoju vôľu záväzok splniť, čo je zároveň v jej záujme, pretože po jeho splatení nebude figurovať v databázach neplatičov, čím sa môže v budúcnosti zlepšiť jej postavenie pri žiadosti o úver. Ide o prejav slobodnej vôle žalovanej, ktorá si je vedomá svojho záväzku, uzavrieť so žalobcom predmetnú Dohodu a svoj záväzok postupne splatiť v dohodnutých splátkach. Aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno chápať ako ochranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa. Súd vybočil z medzí a účelu ochrany spotrebiteľa upravenej v Občianskom zákonníku, keď úplne negoval hmotnoprávne inštitúty upravené v Občianskom zákonníku, ako je uznanie práva v zmysle § 110 ods. 1 a uznanie záväzku v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka. Posúdenie platnosti Dohody a jej súladu s normami na ochranu spotrebiteľa sa musí opierať o logickú a dôvodnú úvahu. Nepostačuje konštatovanie, že si spotrebiteľ podpísaním predmetnej Dohody zhoršil svoje zmluvné postavenie, pretože tu ide o zákonný následok uznania dlhu. V súvislosti s úvahami o narušení rovnováhy vo vzájomných právach a povinnostiach je potrebné zaoberať sa určitou a zrozumiteľnou textu Dohody. Neplatnosť, resp. neprijateľnosť Dohody však nemohla byť spôsobená samotnou nevedomosťou spotrebiteľa o právnych následkoch uznania práva v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a uznania dlhu v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka. Daným prístupom súdu dochádza k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností. Žiadne zákonné ustanovenie nebráni súdnemu uplatneniu aj premlčaného práva. Premlčaním dlh nezaniká a teda nemožno ani pri najmenšom hovoriť o použití nekalých obchodných praktík. Konanie žalovaného nemožno považovať za morálne a čestné, a preto nemožno súhlasiť s tým, resp. je absurdné, aby takému konaniu bola zo strany súdu poskytnutá ochrana.

Žalovaná sa k podanému odvolaniu vyjadrila až na odvolacom pojednávaní, keď navrhla rozsudok potvrdiť. Svoje stanovisko k zaplateniu záväzku z úverovej zmluvy, ktoré uviedla v odpore proti platobnému rozkazu zmenila, keď sa z médií a iných ľudí dozvedela, že pohľadávka žalobcu je premlčaná. Pri uznaní záväzku z 18. 8. 2011 jej nikto nevysvetlil, aké dôsledky má pre ňu takéto uznanie. Pred podpisom uznania z 18. 8. 2011 jej bolo opakovane hrozené telefonicky len tým, že žalobca podá na súd žalobu.

Odvolací súd na nariadenom odvolacom pojednávaní zopakoval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa a následne dospel k záveru, že prvostupňový súd z vykonaného dokazovania vyvodil nesprávne skutkové závery a navyše vec nesprávne právne posúdil.

Podľa obsahu podanej žaloby je predmetom tohto konania zaplatenie sumy 1.511,96 eur spolu s úrokom z omeškania 9 % ročne zo sumy 715,43 eur od 15. 2. 2011 do zaplatenia.

Podľa žaloby postúpená pohľadávka 1.531,96 eur pozostávala z istiny 735,43 eur, riadneho úroku (kapitalizovaného) 465,90 eur, úroku z omeškania (kapitalizovaného) 107,38 eur a ostatného príslušenstva poplatkov 223,25 eur. Presne tie isté sumy bola žalovaná zaviazaná zaplatiť platobným rozkazom č. k. 10Ro/249/2012 - 28 zo dňa 29. 10. 2012. Žalovaná v podaní doručenom súdu dňa 28. 11. 2012, označenom ako „odpor proti platobnému rozkazu zo dňa 29. 10. 2012 č. k. 10R/249/2012 - 28“ výslovne uviedla, že „s pohľadávkou navrhovateľa súhlasím... Úver, ktorý mi bol poskytnutý 30.000,- Sk som ochotná splácať v spomínaných splátkach, t. j. 20,- eur mesačne“.

Súčasne požiadala súd o „oslobodenie“ zaplatiť trovy právneho zastúpenia, súdne poplatky, úroky z omeškania, režijný paušál a ďalšie výdavky týkajúce sa platobného rozkazu. Nenapadla ani zostatok istiny, ani výšku kapitalizovaného úroku.

Takýto písomný prejav vôle dlžníka jednoznačne spĺňa podmienky čiastočného uznania záväzku stanovené v § 558 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Účinky takéhoto uznania nastávajú aj v prípade, keď pohľadávka veriteľa bola v čase uznania už premlčaná.

O uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka by išlo však len v prípade, ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premlčaní. Pokiaľ o premlčaní nevedel, má takýto písomný prejav vôle dlžníka za následok len začatie plynutia 10-ročnej premlčacej lehoty v zmysle § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka. O premlčaní pohľadávky žalobcu sa žalovaná dozvedela z listiny označenej ako Dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 18.8.2011.

Pretože ide o spotrebiteľskú úverovú zmluvu, posudzuje sa premlčanie a uznanie záväzku podľa Občianskeho zákonníka. Vyplýva to z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 402/2013-10 zo dňa 19.6.2013, ktorý nezistil, že by rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co 81/2012-279 z 14.2.2013, ktorý posudzoval premlčanie nároku zo zmluvy o stavebnom úvere uzavretej 1.1.2004 podľa Občianskeho zákonníka, bol zjavne arbitrážny a z ústavného hľadiska neudržateľný. Na tom nemení nič konštatovanie Ústavného súdu SR, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov uviedli k rozhodnutiu vo veci samej.

V dôsledku toho nie sú v preskúmvanej veci aplikovateľné závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/4/2012 zo dňa 27.3.2013 (o zabezpečení záväzkov zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy), či z rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Cdo 3337/2010 zo dňa 24.7.2012 o aplikácii Obchodného zákonníka na premlčanie nárokov zo spotrebiteľskej úverovej zmluvy.

Aplikácia Občianskeho zákonníka na preskúmvanú vec vyplýva aj zo znenia § 52 ods. 1 a § 54 ods. 1 v znení účinnom do 31.12.2007, či § 52 ods. 2 v znení účinnom od 1.1.2008, z následných noviel Občianskeho zákonníka, konkrétne § 52 ods. 2 v znení účinnom od 13.6.2014, či 23a ods. 2 z. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 25.11.2004.

Úverová zmluva bola v preskúmvanej veci uzavretá dňa 29. 11. 2005 a k zosplatneniu úveru malo dôjsť podľa (nepreukázaného) tvrdenia žalobcu dňa 10. 3. 2008 a žaloba bola podaná až 30.7.2012.

Uznanie záväzku v zmysle § 558 Občianskeho zákonníka má za dôsledok vznik vyvrátiteľnej právnej domnienky, že záväzok v uznanom rozsahu trvá v čase uznania. Žalovaná neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by spochybnili výšku ňou uznaného záväzku.

Podľa listiny obsahujúcej uznanie záväzku zo dňa 28. 11. 2012 uznala v tom čase žalovaná záväzok vo výške 30.000,- Sk, t. j. 995,82 eur. Uznanie sa však netýkalo ostatných žalovaných položiek, na ktoré sa preto vzťahuje namietané premlčanie.

Podľa žalobcu ku dňu 4. 7. 2012 bola výška neuhradeného úveru len 715,43 eur. Rozdiel 280,39 eur do výšky uznannej sumy 995,82 eur je tvorený časťou žalovaných kapitalizovaných úrokov (465,90 eur). Nakoľko ostatné žalované nároky sú premlčané, bol výrok rozsudku o zamietnutí žaloby v časti prevyšujúcej 945,81 eur potvrdený (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Pretože žalovaná podľa zhodného tvrdenia uznaný záväzok sčasti zaplatila, znížila sa výška záväzku na 945,81 eur. Preto v súlade s § 220 O.s.p. odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 945,81 eur.

Vzhľadom k sociálnym pomerom žalovanej sú splnené podmienky pre povolenie žalovanej vyrovať tento záväzok v mesačných splátkach (§ 160 ods. 1 O.s.p.). Súčasne je však nutné konštatovať, že žalovaná dlhodobo si neplní svoje povinnosti dlžníka z úverovej zmluvy a že povolenie nízkych splátok by viedlo len k ďalšiemu oddiaľovaniu splnenia jej dlhu. Preto odvolací súd určil, že peňažné plnenie môže

žalovaná vykonať v splátkach po 30,- eur mesačne, ktoré budú splatné vždy do 15. dňa príslušného mesiaca s tým, že omeškania s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia.

Z dôvodu, že rozsudok súdu prvého stupňa bol zmenený vo veci samej, je odvolací súd povinný rozhodovať o náhrade trov celého konania. Pri zisťovaní úspešnosti v konaní pre účely rozhodnutia o náhrade trov, sa prihliada aj k úspešnosti čo do úrokov z omeškania. Pri uplatnení úroku z omeškania na dobu neurčitú sa v súlade s § 10 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z. tarifnú hodnotu veci tvorí päťnásobok ročného plnenia.

V takom prípade mal žalobca úspech čo do sumy 945,81 eur a žalovaná čo do 56,86 %. Prevažne úspešná žalovaná si náhradu trov neuplatnila. Preto odvolací súd nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov (§ 142 ods. 2 a § 224 ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 2 : 1 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.